



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tractatus Exegeticus Ad Librum III. Decretalium Gregorii
IX. Contractus in specie secundum rubricarum ordinem
exponens**

Scharz, Oddo

Salisburgi, 1738

§. I. Quid, & quotuplex sit Depositum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63816](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63816)

ceptare non tenetur. l. 41. §. 1. ff. de usur. l. 9. C. de Solut.

Mutuum rursus resolvitur solutione debiti vera, aut ficta, hoc est, accepti-

lacione, de qua nos in Tit. de Solut. item exceptione non numerata pecunia, de qua consulendi interpretes ad Tit. C. de N. N. P. & ad Tit. J. de Litter. Obligat.

TITULUS XVI.

De Deposito.

Depositum non minus, quàm commodatum contractibus *realibus* accensetur, hoc tamen cum discrimine, quod *commodatum* regulariter solius accipientis commodum respiciat, *Depositum* verò dantis plerumque utilitatem intendat; idcirco, post *commodatum*, in quo & commodantis benevolentia, & commodatarii emolumenta principaliter spectantur, in deponentis fiduciam, & depositarii fidem jam lubet inquirere.

§. I.

Quid, & quotuplex sit Deposito?

SUMMARI A.

1. Deposito potest spectari vel objective, vel formaliter, & in hac posteriori acceptione definitur, & singule datæ definitionis particule explicantur.
2. Deposito dividitur in Deposito juris, & facti.
3. In Deposito in specie, & sequestrum.
4. 5. Illud rursus in voluntarium, & necessarium, in Regulare, & Irregularare.
6. Quod posterius proximius addus ad naturam Depositi, quam Mutui accedere ostenditur.

Depositum sumitur vel objective, pro re ipsa deposita l. 1. princ. ff. b. t. vel formaliter pro contractu Depositi. l. 1. §. 22. & Rubr. ff. b. tit. in quo posteriori significato definitur depositum, quod sit *contractus realis bonæ fidei*, quo res alteri gratis custodienda traditur, sub fide eandem in specie restituendi.

Dicitur I. *Contractus realis*, quia ad

sui perfectionem præter consensum rei traditionem desiderat. §. 3. Inst. Q. M. R. C. O. & l. 1. §. 5. ff. de O. & A.

Dicitur II. *Bonæ fidei*. Neque enim in ullo alio contractu bona fides ita exuberare debet, ut in deposito, quod sola depositarii fide nititur, l. 1. ff. l. 11. C. b. tit. ac propterea nusquam magis, quàm in hoc contractu perfidia vindicatur. Ut suo loco videbimus.

(H)

Di-

Dicitur III. *Gratis*, ad eum quippe contractus hic mercedem dedignatur, ut, si illa intervenerit, aut in locationem, aut in contractum innominatum ocyus degeneret, *l. 1. §. 8. ff. b. tit. Honorarium* tamen depositario pro custodia præstitum, aut promissum naturam depositi non immutat. *l. 2. §. 24. ff. vi bonor. rapt.* Notat tamen Huinius ad *Treutler. vol. 1. disp. 26. thes. 3. sub lit. C.* remunerationem taliter adjectam deposito non promitti ipso contractu depositi, aut pacto, quod ipsi contractui insit, sed vel stipulatione, vel pacto extra contractum, & idem non posse peti actione *depositi*, sed extra ordinem.

Dicitur IV. *Custodienda traditur*. Custodia enim finis depositi est. *l. 1. princ. ff. b. t.* quo se discriminat ab omni alio contractu, *reali*: in *mutuo* namque res datur, ut dominium transeat in accipientem: in *Commodo*, *Preca-rio*, *Locatione* utendi causâ: in *pignore* ob securitatem crediti, solum *depositum* custodiam rei habet sine commo- do accipientis. *t. t. J. Q. M. R. C. O.*

Dicitur V. *Sub fide, eandem in specie restituendi*, quæ verba ex paulo ante dictis clarent, furtum enim depositarius committere dicitur, si re deponentis sine ejus consensu utatur, *l. 29. ff. §. l. 3. C. deposit. l. 7. C. de furt.*

2. Dividitur I. *Depositum in depositum juris*, & *depositum facti*. Illud est, quod juxta *l. 19. C. de usur.* apud Magistratum, vel Ecclesiam ad sistendum usurarum cursum, & inducendum liberationis effectum deponitur, quo subsecuto debitor non solum periculo liberatur, sed etiam jus *pignorum*, si quæ constituit, tollitur, & pecuniæ, aut alterius rei similis depositæ pericu-

lum, ac interitus ad creditorem spectat. Hoc genus *depositi* tum locum habet, cum creditor rem debitam à debitore justè oblatam acceptare recusat. *Depositum facti*, seu *conventionale* est, quod inter privatos fieri consuevit, & depositarium ad factum, sive rei custodiam obligat. Istud depositum propriè tale dici meretur, alterum non item, eò quòd non custodiae causâ, sed liberationis duntaxat gratia fiat. *Magnif. P. König b. t. num. 9.*

Dividitur II. *Depositum in depositum in specie, & sequestrum*. Illud dicitur, cum res litigiosa ab uno, vel pluribus custodienda traditur. Istud, si- ve sequestrum est, quando res litigiosa vel mutuo partium consensu apud tertium deponitur, eo fine, ut lite finita eandem victori reddat, vel quando partes ab ipso iudice coguntur, rem *litigiosam* apud tertium deponere, utrumque veram depositi speciem esse probabilis iudico, cum exinde nascatur actio *depositi sequestraria*. *l. 12. §. 2. ff. b. t.*

Nec dicas, in *sequestro* necessariò deficere consensum partium, hoc ipso, quod etiam invitis litigantibus res auctoritate iudicis sequestratur; ergo non est contractus, & tantò minùs species *depositi*, quia in omni contractu consensus requiritur. Resp. Etsi invitis partibus res à iudice sequestrari possit, intervenire tamen exposito consensum litigantium, quem, dum iudicis iussui parent, ipso facto declarant. Sicut in matrimonio, cum sponsus spon- sam à se defloratam sub censuris ducere jubetur, etsi ab initio invitus sit, postea tamen contrahendo verum consensum ponit. *V. P. Haunold tract. 10. cap. 8. Controv. 1. num. 792.*

De-

4 Depositum in specie subdividitur I. in voluntarium, & necessarium. *Voluntarium* est, quod citra necessitatem, nulloque imminente periculo contrahitur. *Necessarium* (quod etiam *miserabile* vocatur) illud audit, quod inquit ob instantem necessitatem, & rei pendendæ periculum, ni deponatur. Tale depositum est, quando tempore incendii, naufragii, tumultus &c. res nostras alterius custodia commendamus. *l. 1. §. 1. 2. §. 3. ff. b. t.* Estque in hoc deposito id speciale, quod depositarius, si dolose neget, aut restituere per malitiam recuset rem depositam, postea in iudicio convictus, in *duplum* condemnatur, hoc est, non tantum rem depositam, sed etiam ejus æstimationem restituere teneatur, ob majorem perfidiam, quam is in simili casu, ex alieno infortunio compendium quærendo, admittere censetur. *d. l. 1. §. 4. ff. b. t.* Imò crediderim (scribit Puffendorff. de *J. N. §. 6. lib. 5. cap. 4. §. 7.*) turpius esse flagitium, depositum abnegare, aut interceptare, quam furtum facere; cum hic solum jus dominii, & justitia, illic etiam amicitia, & humanitas violetur.

5 Depositum in specie rursus, & II. subdividitur in *regulare*, & *irregulare*. Illud dicitur, quando res aliqua juxta hujus contractus naturam solius custodiae causâ apud tertium deponitur, ad nutum deponentis in specie restituenda. Illud est, quando res aliqua *fungibilis* deponitur, ea lege, ut depositario integrum sit, re deposita utendi, modo aliam ejusdem qualitatis, & bonitatis repositenti restituere paratus sit, id quod fieri potest, vel pacto expresso, si scilicet *expresse* inter deponentem, & depositarium ita convenerit juxta *l. 29. §. 1. ff.*

b. t. vel *tacite*, ut si de præstandis usuris ex re deposita inter ipsos conventum fuerit, *l. 24. in fin. §. l. 26. ff. b. t.* aut si deponatur pecunia numerata, nec clausa, nec obsignata, tunc enim tacite eadem uti, depositario permissum esse videtur. per *l. 25. §. 1. ff. b. t. §. l. 31. ff. locat.*

Quamquam verò sint, qui talem contractum potius naturam *mutui*, quam *Depositum* participare, & ideo exceptioni *non numeratæ pecuniæ* locum hic esse velint, attamen magis adhuc ad naturam *depositi*, quam *mutui* accedere talem contractum censeo cum Molina *d. J. §. 7. tom. 2. tract. 2. disput. 523. num. 2. §. 3.* & Haunoldo *cit. loc. n. 780.* licet enim talis res pereat depositario, si perit, & in hoc casu cum *mutuo* conveniat, in multis tamen à *mutuo* discrepat. Et quidem I. quod *mutuum* fiat in gratiam solius *mutuatarii*, ejusmodi verò *depositum* fiat in utilitatem, & commodum solius *deponentis*, cui beneficium, præstat *depositarius*, tametsi per accidens redundet etiam in bonum *depositarii*, qui interim cum re deposita potest negotiari. II. *Depositum* ad nutum deponentis revocari potest, non etiam *mutuum* à mutuante, esto nullus terminus contractui *mutui* fuerit præfixus. Unde sequitur, quod in tali contractu locus exceptioni *non numeratæ pecuniæ* non sit, sicut in *mutuo*, in quo *mutuatarium* sæpe necessitas occupat, ut apocham prius scribat, quam pecuniam acceperit, quæ ratio cessat in tali depositario, qui non rogat, pecuniam apud se deponi, sed potius à deponente rogatur. Vid. *l. 14. C. de N. N. P. §. l. 26. §. fin. ff. b. t.* Accedit, quod talis depositarius post moram iudicio *depositi* in usuras

pro tempore moræ condemnetur l. 25. habet, nisi usuræ in stipulationem deductæ sint l. 3. C. de usur.

§. II.

De Deponente, & Depositario, & Depositæ objecto.

SUMMARI A.

7. Deponere potest, tam bona, quam mala fidei possessor. 8. Depositarii esse possunt, qui usu rationis pollent, dolique capaces existunt, sequæ per contractum obligare valent. Quomodo hoc procedat in pupillo, Religioso, & Prælato, itidem hic declaratur. 9. Res non tantum mobiles, sed immobiles quoque deponi possunt. 10. 11. Proponuntur duæ Objectiones subjunctis nostris Resolutionibus. 12. Quæ rebus depositis accedunt, citra expressam conventionem non censentur deposita. 13. Cista deposita res omnes in illa contentæ censentur deposita.

7 **D**Eponere possunt non tantum, qui rei deponendæ domini sunt, aut eam bona fide possident, vel ejus administrationem habent, sed etiam ii, quorum possessio mala fide vitiata est, ut sunt fures, prædones, cum enim in hoc contractu dominium, aut usus rei non transferatur, haud implicat, quin prædicti quoque mala fidei possessores res aliis ereptas deponere possint, eo effectu, ut depositarium actione depositi convenire queant, quia, ut ait Marcellus libro sexto Digestorum, relatus ab Ulpiano in l. 1. §. 39. ff. b. t. si prædo, vel fur deposuerint, recte depositi agent, nam interest eorum, eò quod teneantur. Scilicet domino rem interversam restituere.

8 **D**epositarii esse possunt, qui usu rationis pollent, & doli capaces sunt, sequæ contrahendo obligare possunt. Pupillus tamen, qui sine autoritate & consensu tutoris depositum suscepit, actione depositi non aliter tenetur, quam si pubertati proximus fuerit, & doli capax extiterit. cit. l. 1. §. 15. imò, si do-

lus etiam non intervenierit, factus tam sit locupletior ex re deposita, actio in eum datur. cit. §. De Religiosis id juris est, quod sine Prælati consensu minus depositarii suscipere nequeant, eò quod obedientiæ voto contrahere, & se obligare impediatur, quod si tamen sine superiorum venia alterius rem in suam custodiam, & fidem receperint, deponenti haud aliter prospectum erit, quam, si probet, rem depositam in utilitatem Monasterii conversam fuisse, quo probato, Monasterium ex contractu sui Religiosi tenetur, & actione depositi efficaciter conveniri potest; ex ratione, ne cum alterius jactura locupletetur. l. 14. ff. de condit. indebit. secus non, tamen si res deposita dolo, aut culpa ipsius Religiosi perierit. Quod eatenus etiam in Prælato procedit, ut Monasterium ex contractu depositi ab ipso suscepti, non obligetur, præterquam, si intervenierit consensus Capituli, aut à deponente probatum fuerit, Ecclesiam ex re, apud Prælatum deposita, utilitatem percepisse, Magnif. P. Schmier

hh.